

KRATKE VIJESTI

MEĐUNARODNA KONFERENCIJA O ENERGETSKOJ UČINKOVITOSTI

U prostorijama Zagrebačkog inovacijskog centra, u organizaciji Gradskog ureda za gospodarstvo, energetiku i zaštitu okoliša Grada Zagreba, dana 10. travnja 2019. održana je završna konferencija projekta *Together* pod nazivom *Neotkriveni potencijal energetske učinkovitosti u zgradama javne namjene*. Projekt *Together* provodi se od 2016. u sklopu programa *Interreg Središnja Europa*, a temelji se na razvoju inovativnih pristupa u cilju smanjivanja energetske potrošnje u zgradama javne namjene, pri čemu se velika uloga povjereva korisnicima zgrada.

U sklopu konferencije predstavljen je i projekt *eCentral* kao gostujući projekt, koji u sklopu programa *Interreg Središnja Europa* od 2016. provodi REGEA kao koordinator. Projekt *eCentral* također se temelji na povećanju energetske učinkovitosti u zgradama javne namjene, pri čemu je usmjeren na bolje razumijevanje koristi od zgrada gotovo nulte energije (GOEZ, engl. nZEB). U svrhu promocije projekta *eCentral* te rasprave na temu novosti koje donosi nova europska direktiva o energetskim svojstvima zgrada te na temu izazova i novih mogućnosti povećanja energetske učinkovitosti u zgradama REGEA je aktivno sudjelovala u prvoj panelnoj raspravi pod nazivom *Ispunjavanje ciljeva energetske politike u sektoru zgradarstva*. Kao glavne novosti direktive koje mogu znatno utjecati na povećanje energetske učinkovitosti korisnici zgrada istaknuli su promociju pametnih digitalnih rješenja za upravljanje i kontrolu tehničkih sustava u zgradi u sklopu uspostavljanja zajedničkog sustava Unije za ocjenjivanje pripremljenosti zgrada za pametne tehnologije. Također, privatni sektor istaknuo je potrebu za inovativnim financijskim modelima koji potiču financiranje energetske obnove i gradnje

kao i potrebu za savjetodavnim alatima koji osvješćuju korisnike da se veća razina ulaganja u energetske učinkovitost dugoročno isplati, ne samo financijski, već i zbog stvaranja čišćeg okoliša. Projekt *eCentral* ide korak dalje i promovira obnovu zgrada prema standardu zgrada gotovo nulte energije, modelu koji je, iako inovativan, već zakonska obveza za nove zgrade javne namjene, a od 2021. i za sve nove zgrade.

U sklopu konferencije stručnjaci iz područja energetike, marketinga i obrazovanja odgovorili su na pitanje kako postići trajnu promjenu u ponašanju pojedinaca da bi se energetska učinkovitost postavila kao neophodan način razmišljanja i prihvaćena norma ponašanja. Zaključak je taj da postizanje dugoročnog povećanja energetske učinkovitosti u javnim zgradama podrazumijeva sveobuhvatni pristup u kojemu inovativna tehnička rješenja zahtijevaju educirane i osviještene korisnike zgrada. ■

DVA NOVA UGOVORA O NADZORU NA PODRUČJU AGLOMERACIJE RIJEKA

Institut IGH d.d. potpisao je ugovore o uslugama nadzora nad radovima koji se izvode u sklopu projekta *Poboljšanje vodno-komunalne infrastrukture na području aglomeracije Rijeka*. Oba ugovora sufinanciraju se EU-ovim sredstvima u sklopu Operativnog programa Konkurentnost i kohezija 2014. – 2020.

Ugovor o uslugama nadzora nad radovima na izgradnji sustava odvodnje *IGH* će izvoditi u sklopu zajednice ponuditelja s tvrtkama *Eptisa Adria*, *Flum-ing* i *Projekt Nova Gorica*, a vrijednost je ugovora 23,7 milijuna kuna bez PDV-a. Rok provedbe iznosi 65 mjeseci, a Ugovorom se želi pridonijeti kvalitetnoj i pravodobnoj provedbi investicijskih mjera izgradnje sustava odvodnje i vodoopskrbe kroz stručni nadzor gradnje.

Ugovor o uslugama nadzora nad projektiranjem i izgradnjom uređaja za pročišćavanje otpadnih voda Rijeka *IGH* će odraditi zajedno s poduzećima *Eptisa Adria* i *Projekt Nova Gorica*, a njegova je vrijednost 21,98 milijuna kuna bez PDV-a. Rok provedbe je 50 mjeseci. Ugovorom se želi pridonijeti kvalitetnoj i pravodobnoj provedbi investicijskih mjera izgradnje uređaja za pročišćavanje otpadnih voda kroz stručni nadzor, za projektiranje i izgradnju uređaja za pročišćavanje otpadnih voda u Rijeci, kapaciteta 200.000 ES, II. stupnja pročišćavanja. ■

PRVO IZDANJE ZAGREB INFRASTRUCTURE SUMMITA

Prvo izdanje *Zagreb Infrastructure Summita* održano je u Kristalnoj dvorani hotela *Westin* 21. svibnja 2019. pod pokroviteljstvom Ministarstva mora, prometa i infrastrukture, Ministarstva graditeljstva i prostornoga uređenja te Grada Zagreba. Na njemu su se okupili ključni ljudi iz Vlade, prometnog, građevinskog i financijskog sektora radi povezivanja stručnjaka i usmjeravanja javne rasprave o stanju i poboljšanju infrastrukturne mreže u Hrvatskoj.

U globaliziranome svijetu neometano i brzo protjecanje putnika i roba ključno je za gospodarstvo jedne zemlje, osobito ako je zemlja turističko odredište. Bez kvalitetne cestovne, željezničke, zračne i plovne infrastrukture nema gospodarskoga i ekonomskoga napretka i zato je važno unaprjeđivati i modernizirati prometne mreže te omogućiti kvalitetnu povezanost s ostalim zemljama Europe. Hrvatska se nalazi na sjecištu važnih europskih koridora, ali prednosti koje proizlaze iz posebno geografskog položaja mogu se realizirati tek kada prometna infrastruktura dosegne razinu mreža razvijenih europskih susjeda.

KRATKE VIJESTI

“Zagreb Infrastructure Summit prepoznajemo kao priliku za prikazivanje onoga što radimo na polju unaprjeđenja, izgradnje i održavanja postojeće prometne infrastrukture u Republici Hrvatskoj. Radi se o djelatnosti u koju se ulažu znatna javna sredstva pa je dobro raspraviti to kako kreiramo budućnost prometnoga sustava. U raspravu o prometnoj infrastrukturi želimo uključiti predstavnike onih koji doprinose kreiranju prometne politike, upravitelje poduzeća koji upravljaju dijelovima prometne mreže, predstavnike projekatana, izvođača i znanstvene zajednice. Naša će rasprava biti usmjerena ka boljemu razumijevanju uloge kvalitetnih mreža prometnica u stvaranju preduvjeta za gospodarski, demografski i svaki drugi razvitak naše domovine. Pored toga dotaknut ćemo se i poveznica na europski prometni sustav, a s tim je povezano i vrlo aktualno pitanje sufinanciranja kapitalnih projekata prometne infrastrukture iz EU-ovih fondova u sljedećemu financijskom razdoblju, koje započinje 2020. godine”, uoči sastanka na vrhu izjavio je Josip Škorić, predsjednik Uprave *Hrvatskih cesta* i pokrovitelj panela *Prometna infrastruktura RH: održivost i multimodalnost*.

Na *Zagreb Infrastructure Summitu* govorilo se o dosadašnjemu financiranju te ulaganju u infrastrukturnu mrežu u razdoblju od 2020. do 2027. godine. Raspravljalo se o projektima ključnima za Hrvatsku, korelaciji gospodarskoga napretka i prometa te ulozi međunarodnih razvojnih banaka u tome segmentu.

Na panelu *Razvoj morskih luka regije i razvoj željezničke infrastrukture* pod pokroviteljstvom Poslovne asocijacije Kine i jugoistočne Europe govorilo se o trendu rasta opsega provoza robe u lukama, transportnim kapacitetima jadranskih prometnih koridora, investicijskim planovima i izvorima financiranja, ulasku kineskoga kapitala u luke regije te utjecaju

luka i željeznica na lokalno gospodarstvo u okružju. Svrha toga sastanka na vrhu jest povezati vrhunski menadžment iz struke i razmjena ideja, analiziranje trenutno stanje prometne infrastrukture i ključnih izazova te propitkivanje strateških pravaca razvoja. ▀

POBOLJŠANJE VODNO-KOMUNALNE INFRASTRUKTURE AGLOMERACIJE SINJ

U gradu Sinju 26. travnja 2019. potpisani su ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava i ugovor o sufinanciranju za projekt *Poboljšanje vodno-komunalne infrastrukture aglomeracije Sinj*. Ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava potpisali su ministar zaštite okoliša i energetike dr. sc. Tomislav Čorić, generalni direktor *Hrvatskih voda* mr. sc. Zoran Đuroković te direktor *Vodovoda i odvodnje Cetinske krajine* Milan Smoljo.

“Projekt Sinj sufinancira se iz Operativnog programa Konkurentnost i kohezija iz kojega je Republici Hrvatskoj za vodno-komunalne projekte na raspolaganju 1,05 milijardi eura bespovratnih sredstava. Ovaj projekt vrijedan je 378 milijuna kuna, od čega više od 211 milijuna čine EU-ova sredstva”, rekao je ministar Čorić, istaknuvši kako je za provedbu tako velikih projekata neophodna sinergija jedinica lokalne samouprave, *Hrvatskih voda* i resornog ministarstva.

Projekt Sinj provodi se na području grada Sinja (naselja Sinj, Glavice, Suhač, Brnaze i Karakašica) te na dijelu općine Otok. Zato su uz Ministarstvo zaštite okoliša i energetike i *Hrvatske vode* dio sredstava za provedbu projekta osigurali gradovi Sinj i Trilj te općina Otok.

Generalni direktor *Hrvatskih voda* mr. sc. Zoran Đuroković istaknuo je to kako je Projekt Sinj prvi vodno-komunalni projekt na razini Splitsko-dalmatinske županije koji se financira EU-ovim sredstvima. “Rezultat je to uloženog truda koji

traži svaki EU-ov projekt. Vjerujemo da će, ohrabreni vašim uspjehom, uslijediti i brojni drugi projekti na ovome području”, zaključio je.

U sklopu toga projekta bit će izgrađeno i rekonstruirano više od 24 km vodoopskrbne mreže, odnosno gotovo 82 km javne odvodnje.

Po završetku radova na sustav javne odvodnje priključit će se gotovo devet tisuća novih korisnika. “Znatna je to iskorak u kvaliteti životnog standarda”, zaključio je Čorić.

U sklopu Operativnog programa Konkurentnost i kohezija 2014. – 2020., uz Projekt Sinj, do sada je odobreno ukupno 38 projekata ukupne vrijednosti 11,5 milijardi kuna (bez PDV-a) od čega EU sufinancira 8,1 milijardu kuna, što je više od 100 posto sredstava dostupnih za vodno-komunalne projekte. U tijeku je postupak odobranja za još 17 projekata. Strategija prilagodbe nastoji smanjiti ranjivost prirodnih sustava i društva na negativne utjecaje klimatskih promjena, povećati sposobnost oporavka nakon učinaka klimatskih promjena te iskoristiti potencijalne pozitivne učinke koji također mogu biti posljedica klimatskih promjena. ▀

NACRT STRATEGIJE PRILAGODBE KLIMATSKIM PROMJENAMA NA E-SAVJETOVANJU

Nacrt Strategije prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj za razdoblje do 2040. godine s pogledom na 2070. godinu objavljen je 25. travnja 2019. na središnjem portalu za savjetovanje sa zainteresiranom javnošću e-Savjetovanja.

Donošenje Strategije prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj za razdoblje do 2040. godine s pogledom na 2070. godinu (Strategija prilagodbe) propisano je Zakonom o zaštiti zraka

KRATKE VIJESTI

(Narodne novine, broj 130/11, 47/14, 61/17 i 118/18).

Republika Hrvatska nalazi se u samome vrhu država Europe koji imaju najveći kumulativni trošak od ekstremnih vremenskih i klimatskih događaja u odnosu na bruto nacionalni proizvod (BNP), a kao dio Sredozemnog bazena u budućnosti će osobito biti pod utjecajem klimatskih promjena. Zato Strategija prilagodbe postavlja viziju: "Republika Hrvatska otporna na klimatske promjene".

Da bi se to postiglo, cilj je Strategije prilagodbe smanjiti ranjivost prirodnih sustava i društva na negativne utjecaje klimatskih promjena, povećati sposobnost oporavka nakon učinaka klimatskih promjena te iskoristiti potencijalne pozitivne učinke koji također mogu biti posljedica klimatskih promjena.

Strategija prilagodbe sadrži projekcije promjene klime u Hrvatskoj do kraja 2070. u dva scenarija i dvije rezolucije, procjenu utjecaja klimatskih promjena i ranjivosti na sektore, a na temelju multi-kriterijske analize predloženo je 85 mjera prilagodbe, od kojih svaka sadrži niz aktivnosti.

U fokusu su ranjivi prirodni sustavi i socioekonomski važni sektori te dva međusektorska područja: hidrologija, vodni i morski resursi, bioraznolikost, poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo, energetika, turizam, zdravlje, prostorno planiranje, obalno područje i upravljanje rizicima. Mjere prilagodbe trebale bi doprinijeti ostvarenju dugoročnoga održivog razvoja Republike Hrvatske. Za Strategiju prilagodbe provodi se i postupak strateške procjene utjecaja na okoliš (SPUO), o čemu se informacija nalazi na mrežnim stranicama Ministarstva zaštite okoliša i energetike. Savjetovanje je bilo otvoreno

do 25. svibnja 2019. na portalu e-Savjetovanje i na mrežnim stranicama MZOE-SPUO. ▀

MODERNIZACIJA I NADOGRAĐNJA BRANE VONARJE

Generalni direktor *Hrvatskih voda* Zoran Đuroković potpisao je 17. travnja 2019. s izvođačima radova ugovor o radovima na modernizaciji i nadogradnji brane Vonarje vrijedan 10,75 milijuna kuna (s PDV-om). U ime izvođača radova ugovor je potpisao Mladen Hren, direktor tvrtke *Niskogradnja Hren d.o.o.*, koja je ujedno vodeći član konzorcija koji čine četiri hrvatske tvrtke (*Niskogradnja Hren d.o.o.*, *GEOKON-ZAGREB d.d.*, *Hamowa-Hidro TPK d.o.o.* iz Karlovca te *Elektrowat d.o.o.* iz Zaprrešića).

Time su započeli radovi na hrvatskoj strani brane Vonarje koji bi trebali biti dovršeni do kraja studenoga 2019. kada završava projekt FRISCO 2.1 (Prekogranično usklađeno smanjenje rizika od poplava 2.1 - građevinske mjere na brani Vonarje). Spomenuti projekt u sklopu programa prekogranične suradnje INTERREG V-A Slovenija – Hrvatska zajednički provode *Hrvatske vode* i Direkcija za vode Republike Slovenije na temelju dvaju ugovora za izvođenje radova (jedan ugovor Direkcija za vode Republike Slovenije, a drugi ugovor *Hrvatske vode*) ukupne vrijednosti 2,1 milijun eura, odnosno 15,5 milijuna kuna, od kojih je 1,36 milijuna eura, odnosno 10,1 milijuna kuna, osigurano iz Europskog fonda za regionalni razvoj EU, iz Programa INTERREG V-A Slovenija – Hrvatska, a za preostali iznos investicije partneri osiguravaju vlastita sredstva. Nakon završetka svih planiranih aktivnosti projektni partneri

nastavit će zajednički upravljati saniranim objektom.

"Provedbom mjera predviđenih projektom FRISCO 2.1 omogućit će se sigurnost i funkcionalnost brane Vonarje te unaprijediti upravljanje njezinim radom kako bi se zadržavale visoke vode rijeke Sutle te smanjio rizik od poplava na području nizvodno od brane", izjavio je prilikom potpisivanja Zoran Đuroković te dodao kako aktivnosti na projektu FRISCO 2.1 nadopunjuju bilateralnu suradnju i aktivnosti koje se provode kroz operativne programe kohezijske politike u Hrvatskoj i Sloveniji.

Radovi za koje je mjerodavan konzorcij domaćih tvrtki obuhvaćaju obnovu konstruktivnih elemenata brane, zamjenu dotrajale hidromehaničke i upravljačke opreme, zamjenu i dogradnju električnih instalacija i elektroopreme te ugradnju opreme za automatizaciju upravljanja, daljinskog nadzora i praćenja rada i stanja brane.

Rijeka Sutla formira prirodnu granicu između Hrvatske i Slovenije, a kod pojave velikih voda Sutla se gotovo cijelim tokom izliva iz korita i plavi okolne poljoprivredne površine na hrvatskoj i slovenskoj strani. Brana Vonarje najvažnija je regulacijska i zaštitna vodna građevina na Sutli. Izgrađena je potkraj 70-ih godina 20. stoljeća kao višenamjenska akumulacija (za vodoopskrbu, navodnjavanje i zadržavanje vodnog vala).

Brana je krajem 80-ih godina prošlog stoljeća prestala služiti za vodoopskrbu, a danas je njezina osnovna namjena zadržavanje velikovodnog vala rijeke Sutle i povećanje razine zaštite od poplava. Nakon radova predviđena je potpuna funkcionalnost brane u skladu s najvišim europskim standardima. ▀